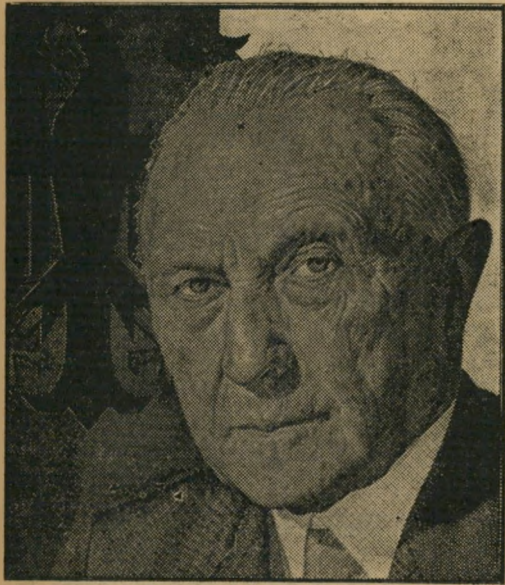

משפט גרמני סנסציוני מפיל על הסכם השילומים ועל שם המדינה שוחד מטעם ישראל?

נשיא-מיועד אדנאר ליהודים, שילומים

צילה את ישראל באחת מתקופותיה הקשות ביותר, כאשר היתה צפויה סכנה של עצירת כל מכוניותיה ומכוניותיה מפאת חוסר דלק? יתכן שהיה זה מפאת אהבת-ישראל. יתכן גם כי קיחה ליצור עובדה קיימת שתכריח גם את אויבי הסכם השילומים בישראל להשלים עם החווה.

איש-אמונו של אדנאר, השגריר בלאונקנהורן, הנאשם השני, קיבל באמצעות הבנק הארדי ושות' בפראנקפורט תשלום בסך 100 אלף מארק, מאדם בשם גרהארט לוי. תשלום זה נעשה בידיעת הקאנצלר, במטרה "לעזור לאישור ההסכם".

ידיעה מזועזעת זו על שוחד פורסמה עתה בגרמניה בהרחבה. אף שאיש לא אמר זאת בפירושו, נרמזו בכתבות כי המדובר בשוחד מטעם ממשלת ישראל או מטעם הארגונים הציוניים. אנשי-החצר של אדנאר לא הכחישו מעולם את עצם התשלום, אך הכחישו שהיה זה שוחד אישי לבלאנקי הורן או לפקידים אחרים. מדבריהם נסתבר כי תרומה זו צורפה, כביכול, לקרן-הבחירות של מפלגת-אדנאר לקראת הבחירות המכריעות.

נסתבר שפרשה מזוהרת זו עלתה באורח סודי כמה פעמים בשנים האחרונות בישיבות הממשלה ובישיבות הסיעה ה' נוצרית-דמוקרטית. מעולם לא ניתנה הסברה מתקבלת על הדעת.

★ ★ ★

"בוגד במדינה"

ברגע המכריע של הקרב על אישור החווה, כשהכל היה מונח על כפות המאזניים, הופיע הנספח המצרי ג'לאל, כשבידו ההאשמה כי סקיד משרד המסחר והתעשייה, ממקורביו של אותו הרצלט מרג'ו, קיבל שוחד מדי המצרים. קבוצת-המנהלים של אדנאר קפצה על המציאה, השתמשה בעדות הכוזבת כדי להנחית מכה מוסרית על ראש מתנגדי-השילומים. הודות לכך הצליחו לשבור את היריב, להבטיח בסרלמנט את אישור הסכם-השילומים, שהבי סיח לישראל סכום של כמיליארד ורבע ל"י.

שטראק עצמו הסתבך בכל העניין במקרה. כאיש משרד המסחר והתעשייה סלל את הדרך לחידוש הקשרים בין גרמניה ומצרים, נתן לשר שלו דו"חים שהוכיחו כי משרד החוץ הגרמני אינו מוכשר לנהל מדיניות יעילה במרחב. מכיוון ששטראק עצמו היה פעם מאנשי משרד-החוץ, הרגיו הדבר את מנהלי המשרד הזה. אולם בעיקר נפל קרבן לאינטריגה של ידידי-השילומים שהיתה מכוונת נגד הבוס שלו, אותו הרצלט אשר הנאשם האלשטיין אמר עליו, בגלל התנגדותו לשילומים, כי "מבחינה כללית ומשפטית, יש לראות בו בוגד במדינה".

★ ★ ★

שלטון אויבי השילומים

משפט האלשטיין בלאונקנהורן חשף רק טפח מן המאבק הזה. אולם תוצאותיו יהיו שליליות ביותר לגבי ישראל. יהיה פסק-הדין המשפטי כאשר יהיה (לשטראק עצמו כבר הובטחו פיצויים ומינוי כציר באחת המדינות), הרי הקהל הגרמני הבין כי ההסכם, שנועד להשכיח את זעזעות הנאצים, הושג באמצעים מפוקפקים ביותר, כולל קנוניות פליליות ותשלום שוחד.

אולי חמור מכל: נסתבר כי בראש מתנגדי השילומים עמדו שני שרים, אשר עם סילוקו של אדנאר מן הממשלה יהיו עתה השרים החשובים ביותר בממשלה הכאה: ראש-הממשלה-המיועד לודוויג ארהארד, ושר-הבטחון סראנץ יוזף שטראוס.

הבלתי-מבוססת יזכה לאהדה במשרד-החוץ הגרמני. הוא ידע, כנראה, כי משרד זה רצה להתנקם בשטראק.

אולם מה הניע את שני המדינאים הבכירים, האלשטיין ובלאונקנהורן, להעביר עדות זו לידי מנהליו של שטראק, מבלי לבדוק אותה ומבלי להמציא שום הוכחה? זאת היתה השאלה הגדולה של המשפט. כאשר התבהרה יותר ויותר, היתה זאת פצצת-סרחון, שהבאישה ברבים את שמה של ישראל.

★ ★ ★

מפרעה בתתי חוקית

ערב חתימת חוזה השילומים, התנהלה מלחמת-אחים בין משרד-החוץ לבין משרד-המסחר והתעשייה הגרמני. משרד-החוץ הגרמני החדש היה בעד ההסכם. הוא קיחה (בצדק) כי ההסכם יטהר את שם גרמניה בעולם, ויעזור לדיפלומטים שלו (שרובם היו פקידים נאצים לשעבר) להת-קבל שוב בחברה ההגואה.

משרד-המסחר והתעשייה התנגד לכך בתוקף. המומחים שלו, שהתמצאו במרחב יותר מן הדיפלומטים הרשמיים, האמינו כבר אז בנצחון התנועה הלאומית הערבית, האנטרי-מערבית. הם קיח כי התנגדות הערבים לארצות-הברית, לבריטניה ולצרפת תתן לגרמנים את ההזדמנות להשתלט על השוק הערבי. הם חששו כי ההסכם-השילומים, המחוקק את ישראל נגד הערבים, יקלקל סיכויים אלה.

גיבור הפרשה לא היה שטראק, אלא יואכים הרצלט, היועץ לסחר-חוץ במשרד-המסחר והתעשייה. הרצלט ניהל

ראש-הממשלה-המיועד ארהארט לחפלה, שוחד

מלחמת-חרמה נגד חוזה-השילומים. למרות שטיוטת הסכם זה עובדה בחשאי, הצליח הוא להשיג העתק, העביר אותו למנהיגי האופוזיציה והחל מנבש הוית רחבה נגד אישור ההסכם.

כתוצאה מכך התעכב אישור זה. החווה נחתם ב-10 בספטמבר 1952, היה צריך להתאשר כעבור חודש. תחת זאת אושר רק כעבור חצי שנה, ב-18 במרס 1953, אחרי סכסוכים מרים בפרלמנט.

בהצבעה המכרעת נמנעו מן ההצבעה, או הצביעו במפורש נגד ההסכם, 44 מחברי סיעתו של אדנאר, ביניהם חמשה חברים של הממשלה הנוכחית. בין הנמנעים היה שר-הבטחון הנוכחי, סראנץ יוזף שטראוס, שהוא האיש החשוב ביותר בממשלה, מלבד איש המסחר והתעשייה ארהארד, או ראש מתנגדי ההסכם.

הרצלט הפך מסוכן. אדנאר היה זקוק לאישור ההסכם, ויהי מה. נימוקיו העיקריים, לדברי העתונות הגרמנית המפרסמת דברי פרשנות על המשפט:

● באפריל 1953 התכונן אדנאר לערוך סיור-נצחון גדול בארצות-הברית, כחלק ממסע-הבחירות שלו בגרמניה. מכיוון שנועד אז כי חלק ניכר ממקורביו הם נאצים-לשעבר, חשש אדנאר כי יהדות אמריקה תחבל בביקורו, תהפכו לשלון. רק הודות להסכם השילומים וזכה אדנאר להצלחה גדולה בדעת-הקהל האמריקאית, המושפעת מאד על-ידי יהודים. הצלחה זו תרמה תרומה גדולה לנצחוננו המוחץ של אדנאר בבחירות, כעבור חמשה חודשים.

● עוד לפני אישור הסכם-השילומים הורה הקאנצלר, על דעת עצמו, לספק לישראל דלק בסך 60 מיליון מארק, על חשבון ההסכם. לולא אישור ההסכם בטרלמנט, היה הקאנצלר נשאר אחראי אישית לתשלום זה.

מדוע נתן הקאנצלר מפרעה מזוהרת ובלתי-חוקית זו שה-

מה היה קורה בישראל אילו ישבו על ססל-הנאשמים שמעון פרס וטדי קולק, ואילו היו מוסיעים כעדים לוי אשכול וגולדה מאיר? מה היה קורה אילו דובר על תשלום שוחד מצד ממשלת צרפת לפקידים גבוהים בסביבתו הקרובה של ביגי, ועל הצלחתם של אלה לסלק את סנחס לבון מתפקידו בממשלה באמצעות קנוניה ועדות-שקר מבוימת?

דברים כאלה לא יתארו בישראל. אולם הם קרו החודש בגרמניה, וויעזבו את המדינה מגבול אל גבול. יתכן מאד כי נתנו את הרחיפה האחרונה לקונראד אדנאר, "הזקן" הכליכול של גרמניה המערבית, לפרוש למעשה מן החיים הפוליטיים הפעילים ולהסתפק בכס הנשיאות, תוך הפקרת קבוצת-החצר הצעירה שהתלכדה סביבו בשנים האחרונות והשתלטה על הממשלה.

זהו מאורע גרמני. את ישראל הוא מעניין מבחינה אחרת: במרכז המשפט עומד הסכם השילומים בין גרמניה ומדינת ישראל. והגילויים של האמצעים בהם השתמשו תומכיה-ההסכם, ועל שוחד חסותם כביכול על-ידי מוסדות ישראלים או יהודיים — גרמו לתגובה האנטי-ישראלית הגלויה הראשונה מאז הקמת שתי המדינות.

★ ★ ★

עלירת נספח מצרי

לנאשם העיקרי, המופיע מדי בוקר בשערי בית המשפט המחוזי בכון במכונית-מרצדס מהודרת בצבע קרם (בעוד השופט בא בשמלית), הוא מזכיר-המדינה ואלטר האלשטיין, השליט האמיתי במשרד-החוץ הגרמני, כיום נשיא האיחוד הכלכלי האירופי. האלשטיין הוא לגבי אדנאר מה ששמעון פרס הוא לגבי ביגי. הנאשם השני, השגריר בלאונקנהורן, הוא מעין טדי קולק בקבוצת-החצר הגרמנית.

כבר בראשית המשפט היה ברור כי יהיה מעניין (העולם הזה 1119). לא בכל יום מגישה מדינה משפט פלילי נגד שניים מפקידיה הבכירים ביותר, כדי להגן על סקיד מודח וחסרי-ידיים כמו עדה-תביעה האנש שטראק. שטראק הגיש בשעתו קובלנה נגד "אלמונים" שהוציאו עליו דיבה וגרמו להדחתו. אחרי חקירה של שנים, וזהו אלמונים אלה בדמות הנאשמים.

מה קרה? העובדות היו שסופות: זמן קצר אחרי המהפכה של גמאל עבד אל-נאצר הופיע נספח-העתונות המצרי בכון, ג'לאל, במשרד-החוץ הגרמני, טען כי שטראק, מנהל עניני המורח התיכון במשרד המסחר והתעשייה הגרמני, קיבל מן המצרים שוחד כדי להתנגד להסכם השילומים. המצרי לא הביא שום הוכחות לכך. בכל זאת נגבתה ממנו עדות וגרשם פרוטוקול. משרד-החוץ העביר פרוטוקול משמיען זה לידי שר המסחר והתעשייה (עתה ראש-הממשלה-המיועד, הפרופסור לודוויג ארהארט). כתוצאה מכך סולק שטראק מתפקידו, הקאריירה שלו נהרסה והוא נשאר ללא עבודה במשך שנים ארוכות.

מדוע העיד המצרי מה שהעיד? המניע שלו היה בולט לעין. אחרי המהפכה המצרית, ביקש מחסה פוליטי בגרמניה. בתוספת כל מיני הקלות. הוא קיחה בצדק, שתמורת עדותו

● הסברה כאילו יהיה הנשיא אדנאר מעין דה-גול גרמני, שינהל את המדיניות מסע הנשיא, מן-פרכת מיוחדת. בגרמניה אין אדנאר פופולארי ביותר, מאחר שהוא מייצג (כמו בן גוריון בישראל) קו מלחמתי נוקשה. בגרמניה גם אין כל נטיה להעניק לנשיא סמכויות-חירום דיקטטוריות. מן הסוג שניתנו לדה-גול כאשר איימה מלחמת-אזרחים ותבוסה צבאית על צרפת.

שר-הבטחון שטראוס לגרמניה, שטרוריה